

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ADANA ÇUKUROVA BELEDİYESİ
2016 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2017

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	4
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	4
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI.....	5
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	6
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	8
8.	EKLER.....	23

TABLO LİSTESİ

TABLO 1: 2016 YILI GELİR BÜTÇESİ.....	1
TABLO 2: 2016 YILI GİDER BÜTÇESİ	2
TABLO 3: 51/G İLE KİRAYA VERİLEN TAŞINMAZLAR	16
TABLO 4: ÇUKUROVA İMAR İNŞ. TAAH. SAN. TİC. A.Ş.'YE TAHSİS EDİLEN YERLER.....	20

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Çukurova Belediyesi, belediye sınırları içerisinde, sakinlerin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla, 5393 Sayılı Belediye Kanunu'na tabi olarak kurulmuş olan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip bir kamu tüzel kişisidir. Mali İşlemlerini 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği esasları çerçevesinde yürütmekte olup, tahakkuk esaslı muhasebe sistemini uygulamaktadır. Dönem sonunda ise bu mevzuatlarda belirtilen mali raporlar ve tablolar hazırlanmaktadır.

Kurumun 2016 yılı gider ve gelir bütçeleri ile gerçekleşen tutarları aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 1: 2016 Yılı Gelir Bütçesi

Ekonomik Sınıflandırma	Gelir Türü	Bütçe Tahmini	2016 Yılı Net Tahsilat	Bütçeye Göre Gerçekleşme Oranı (%)
800.1	Vergi Gelirleri	59.050.000,00	36.532.184,28	61,87
800.3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	23.670.000,00	8.087.008,20	34,17
800.4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	5.060.000,00	30.000,00	0,06
800.5	Diğer Gelirler	69.170.000,00	70.296.216,30	101,63
800.6	Sermaye Gelirleri	33.050.000,00	5.023.115,00	15,2
Net Bütçe Geliri		190.000.000	119.968.523,78	63,15

Kurumun en büyük gelir kaynakları vergi gelirleri ve diğer gelirler kalemidir.

Tablo 2: 2016 Yılı Gider Bütçesi

Ekonomik Sınıflandırma	Gider Türü	Bütçe Tahmini	Gerçekleşme	Bütçeye Göre Gerçekleşme Oranı (%)
Ekonomik Kod				
830.01	Personel Giderleri	30.960.000,00	31,428,840.93	101,52
830.02	SGK Devlet Primi Giderleri	4.983.000,00	4,906,504.31	98,47
830.03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	88.893.000,00	75,170,757.10	84,57
830.04	Faiz Giderleri	1.600.000,00	6,134,348.64	383,40
830.05	Cari Transferler	3.659.000,00	2,313,023.65	63,22
830.06	Sermaye Giderleri	31.535.000,00	27,101,969.03	85,95
830.09	Yedek Ödenek	15.870.000,000	-	
Toplam		177.500.000,00	147,055,443.66	82,85

Gider tablosuna göre, Personel Giderleri ve Mal ve Hizmet Alım Giderleri kurum en büyük iki gider kalemini oluşturmaktadır.

Bilanço kalemlerine bakıldığında ise; 148.418.423,88 TL. Dönen Varlıklar toplamı, 174.678.291,78 TL. Duran Varlıklar toplamı, 80.949.079,80 TL Kısa Vadeli Yabancı Kaynak toplamı, 21.228.474,15 TL. Uzun Vadeli Yabancı Kaynak toplamı ve 220.919.161,71 TL. Özkaynak toplamı mevcut olduğu görülecektir.

Kurumun 2016 yılı Faaliyet Giderleri toplamı 124.575.542,41 TL. İken Faaliyet Gelirleri toplamı 128.480.461,05 TL. dir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer

alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Faaliyet Konusu Olmayan Giderlere İlişkin KDV'nin İndirim Konusu Yapılması

Belediye'nin iktisadi faaliyetleri dışında yürüttüğü hizmetler kapsamında yapmış olduğu giderlere ilişkin katma değer vergisinin giderleştirilmesi veya aktifleştirilmesi gerekirken indirim konusu yapıldığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının niteliğini düzenleyen 153'üncü maddesinde;

“(2) Mahalli idareler, bir bedel karşılığı satmak üzere ürettikleri mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın aldıkları mal veya hizmetlere ilişkin olarak ödemiş oldukları Katma Değer Vergisini indirim konusu yaparlar. Bunun dışında kurumun satışa konu olmayan kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınmış mal veya hizmet için ödenen Katma Değer Vergisi indirim konusu yapılmaz ve bu tutarlar ilgili gider hesabı veya varlık hesabına yapılacak muhasebe kaydında maliyet bedeline ilave edilir.” hükmü bulunmaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının işleyişini düzenleyen 154'üncü maddesinde de;

“(1) Kurumların katma değer vergisi tahsilatı yaptıkları faaliyetleri ile ilgili mal ve hizmet alımları nedeniyle yapılan giderin, Katma Değer Vergisi hariç tutarı 630-Giderler Hesabına veya aktifleştirilecek bir unsur ise ilgili hesaba borç..... kaydedilir.” Hükmü bulunmaktadır.

Dolayısıyla, Belediye katma değer vergisi tahsilatı yaptıkları faaliyetleri ile ilgili mal ve hizmetler için ödediği Katma Değer Vergisini hesaplanan Katma Değer Vergisinden indirebilir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine göre, belediyenin iktisadi faaliyetleri kapsamında ay içerisinde mal ve hizmet alımları dolayısıyla ödenen KDV'nin, mal ve hizmet satışı dolayısıyla tahsil edilen KDV'den fazla olması durumunda aradaki farkın 190 Devreden KDV hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak Çukurova Belediyesi'nin bütün mal ve hizmet alımlarına ilişkin Katma Değer Vergisini 191- İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına kaydetmesi neticesinde;

- Ay sonlarında 191- İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı ile 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının mahsup edilmesi sonucu 190-Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının bilançoda yüksek tutarlarda yer almasına,

- 630-Giderler Hesabı'nın olması gerekenden daha düşük çıkmasına,

- Aktifleştirilecek bir unsur ise ilgili hesabın (251 Yer altı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı, 253 Taşıtlar Hesabı ve 255 Demirbaşlar Hesabı) mali tablolarda eksik kaydedilmesine,

Sebebiyet verildiği tespit edilmiştir.

2016 yılı bilançosunda 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabında kayıtlı 61.194.773,15 TL'nin önemli bir tutarı bu hataya bağlı olarak ortaya çıkmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Faaliyet konusu olmayan giderlere ilişkin KDV indirimi uygulanmasına son verilmiştir." Denilmiştir.

Sonuç olarak Kurum tarafından gönderilen cevapta, Faaliyet konusu olmayan giderlere ilişkin KDV indirimi uygulanmasına son verildiği, dolayısıyla hatalı uygulamanın düzeltildiği belirtilmiştir.

Sadece gelir getiren faaliyetleri karşılığında yapılan mal ve hizmet alımı giderlerinde ödenen Katma Değer Vergisinin indirilecek KDV hesabına kaydedilmesi gerektiği halde, kurumda mal ve hizmet alımları ile ilgili olarak ödenen tüm KDV tutarları, indirilecek KDV olarak, 191 no'lu Hesaba kaydedilmiştir. Faaliyet konusu olmayan giderlere ilişkin indirilecek KDV uygulamasına yılı içinde son verilmiştir. Ancak önceki yıllarda yapılan hatalı kayıtlar nedeniyle 190 Devreden KDV Hesabı gerçek değerinden farklı olarak mali tablolarda yer almıştır. Söz konusu düzeltme 2017 yılında yapıldığından 2016 yılı bilançosunda KDV tutarlarının hatalı görünmesini değiştirmeyecektir.

Bulgu konusu tespitinin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Adana Çukurova Belediyesi 2016 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanrı hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: İşçiler İçin Kıdem Tazminatı Karşılığının Ayrılmaması

İş Kanunu'na göre işçilere ödenecek olan kıdem tazminatları nedeniyle, faaliyet dönemine tekabül eden tutarlara ilişkin karşılık ayrılmadığı ve 372 - 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı hesaplarının kullanılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı" başlıklı 281'nci maddesinde ve "472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı" başlıklı 330'uncu maddelerinde bu hesaplara yapılacak kayıtların niteliği açıklanmıştır. Bu hesapların, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde veya uzun vadede ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılması gerekmektedir.

Bu Yönetmelik hükümlerine göre, kıdem tazminatı karşılıklarının ilk ayrıldığı anda 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına kaydedilmesi, vadeleri bir yılın altına düşen ve faaliyet dönemi içerisinde ödenmesi öngörülen tutarların 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına aktarılması gerekmektedir.

Ancak, yapılan incelemede, 630.01.03.02 Gider kodundan yılı içinde, 700.463,35 TL. İhbar ve kıdem tazminatı ödemesi yapıldığı halde, önceki dönemlerde karşılık ayrılmadığı ve söz konusu hesaplara kaydedilmediği görülmüştür.

Kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmasındaki amaç, dönemsellik ilkesi gereği giderlerin ait oldukları yılda muhasebeleştirilmesinin sağlanmasıdır. Bu tutarların karşılık ayrılmadan ödendiği yılda tamamının gider kaydedilmesi halinde, dönem faaliyet giderlerinin gerçeği yansıtmamasına sebep olacaktır.

Kıdem tazminatı karşılığı ayrılmamış olmamasından dolayı, faaliyet sonuçları tablosunda görülen 700.463,35 TL tutarındaki giderin ne kadarının bu döneme ait olduğunun bilinemediği gibi, 630 Giderler Hesabında hataya da yol açılmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; “İşçiler için kıdem tazminatı karşılığı 2017 Mali Yılında ayrılmıştır.” Denilmiştir.

Sonuç olarak Kurum cevabında, yılı içinde ihbar ve kıdem tazminatı giderleri bulunmasına rağmen, kıdem tazminatı karşılığı hesaplarının kullanılmadığı kabul edilmiş, 2017 yılından itibaren işçiler için kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılacağı bildirilmiştir. Dönem içinde 700.463,35 TL. Kıdem tazminatı ödemesi yapılmıştır. Ancak, önceden kıdem tazminatları için karşılık ayrılmadığından, bu ödemeler doğrudan 630- Giderler Hesabına kaydedilmiştir. Bunun sonucunda ise, 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı ile 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı mali tablolarda yer almamış, 630 Giderler Hesabı da gerçek değerini göstermemiş olmaktadır. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği Gereğince, Ambalaj Atıklarının Toplanması İçin Yetki Verilen Şirketlerden Herhangi Bir Bedel Alınmaması

Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği gereğince toplanması gereken ambalaj atıkları için, ihale yapılmadan, rekabet sağlanmadan ve herhangi bir bedel alınmadan imtiyaz hakkı verilmiştir.

5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun 15’inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde; “*Katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak*” belediyenin yetki ve imtiyazları arasında sayılmaktadır.

2872 Sayılı Çevre Kanunu’nun 8’inci maddesine dayanılarak hazırlanan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği 24.08.2011 Tarih ve 28035 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmeliğin ambalaj atıklarının yönetimine ait genel ilkeler 5’inci maddesinde belirtilmiş, maddenin birinci fıkrasının (d) ve (e) bentlerinde;

“*d) Ambalaj atığı üreticileri, ambalaj atıklarını, bağlı buldukları belediyenin ambalaj atıkları yönetim planına uygun olarak, diğer atıklardan ayrı biriktirmek ve belediyenin toplama sistemine bedelsiz vermekle yükümlüdür. Ancak, organize sanayi bölgeleri yönetimleri, organize sanayi bölgeleri bünyesinde yer alan sanayi işletmeleri ve diğer sanayi işletmeleri, satış noktaları ve alışveriş merkezleri, belediyenin yönetim sistemi*

dışında kalan sivil hava ulaşımına açık hava alanları ile bu hava alanları bünyesinde yer alan tüm tesisler, belediye mücavir alan sınırları dışında kalan ambalaj atığı üreticileri 23 üncü maddede belirtilen şartları sağlamaları durumunda, oluşan ambalaj atıklarını çevre lisanslı/geçici faaliyet belgeli toplama ayırma tesisine veya belediyenin toplama sistemine bedelsiz şartı aranmaksızın verebilirler.

e) Sağlıklı bir geri kazanım sisteminin oluşturulması için ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanması esastır. Ambalaj atıklarının bu Yönetmelikte tanımlanan toplama sistemi dışında bir yöntemle toplanması ve ayrılması yasaktır .” Hükümüne yer verilmiştir.

Bu Yönetmelikte, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve belediyelere çeşitli görevler yüklenmiştir. Bakanlık daha çok işin koordinasyonu ve denetimi gibi konularda yetkili iken Yönetmeliğin özellikle 8 ve 24'üncü maddelerine göre belediyelerin ambalaj atıkları ile ilgili olarak birçok yetki, görev ve sorumlulukları bulunmaktadır. Belediyeler, ambalaj atığını toplamak veya toplattırmak, bu iş için toplama ayırma tesisi kurmak/kurdurmak, işletmek/işlettirmek ve kurduğu tesislere çevre lisansı/geçici faaliyet belgesi almak/aldırmak zorundadır. Ambalaj atıkları mevzuat gereği herkes tarafından söz konusu şirketlere ücretsiz teslim edilmek zorundadır.

Belediyeler söz konusu işleri ya bizzat kendileri yapmak ya da Çevre Bakanlığı'ndan çevre lisansı almış firmalarla sözleşme yaparak yetkiyi devretmek durumundadırlar.

Uygulamada, ambalaj üreticileri mevzuat gereği aralarında birleşerek kar amacı gütmeyen Çevre Koruma ve Ambalaj Atıkları Değerlendirme Vakfı, Tüketici ve Çevre Eğitim Vakfı İktisadi İşletmesi gibi kuruluşlar kurmuşlar, Yönetmelik gereği ambalaj atıklarının toplanması sorumluluklarını bu şekilde yerine getirme yoluna gitmektedirler. Bunlara yetkilendirilmiş kuruluş denilmektedir.

Belediye, Yetkilendirilmiş Kuruluş ve Çevre Lisanslı bir şirket arasında üçlü sözleşme yapılmakta, söz konusu şirkete ambalaj atıklarıyla ilgili imtiyaz hakkı belediye tarafından verilmekte, söz konusu şirket topladığı ambalaj atıklarını yetkilendirilmiş vakfa fatura etmekte ve ücretini ondan almaktadır. Ayrıca söz konusu atıkları geri dönüşüm amacıyla satmakta ve iki türlü gelir elde etmektedir. Ambalaj atıkları mevzuat gereği herkes tarafından söz konusu şirketlere ücretsiz teslim edilmek zorundadır.

Çukurova Belediyesi ile yüklenici firma Çukurova Atık Geri Kazanım San. Ve Tic.

A.Ş. arasında 25.09.2014 tarihinde protokol imzalanmıştır. Ancak, belediyeye gelir sağlayacak bir hüküm protokolde yer almamıştır.

Belediye, 2886 Sayılı Kanun çerçevesinde ihale yapmalı, lisanslı firmalar arasında rekabet ortamı sağlanmalı ve en yüksek geliri veren şirkete söz konusu imtiyaz hakkı verilmelidir.

Kamu idaresi cevabında; “2886 sayılı Kanun çerçevesinde ihalenin en kısa sürede yapılacaktır.” Denilmiştir.

Sonuç olarak Belediye sınırları içerisinde ambalaj atıklarının toplanması için ihale yapılmadan imtiyaz hakkı verilmiştir. Yüklenici firma ile yapılan sözleşmede de gelir getirici bir hükme yer verilmemiştir.

Kurum cevabında ise, sözkonusu imtiyaz hakkına ilişkin en kısa sürede ihale yapılacağını bildirmiştir. Oysa ambalaj atıklarının toplattırılması ve değerlendirilmesi, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde ihale edilerek, kuruma gelir sağlanabilecektir.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 3: Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

Belediye mücavir alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerine Belediye Gelir Tarifesinde yer verilmediği ve dolayısıyla da söz konusu gelir kaleminin takip ve tahsilinin yapılmadığı görülmüştür.

655 Sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’ye istinaden çıkarılan ve 27.12.2012 tarih ve 28510 Sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan, Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik yürürlüğe girmiştir.

Bu Yönetmelik hükümlerine göre, işletmeciler, elektronik haberleşme hizmeti sunmak için gerekli şebeke ve altyapıyı kurmak, kaldırmak, bakım ve onarım yapmak gibi amaçlarla kamu ve özel mülkiyet alanlarının altından, üstünden ve üzerinden geçmeleri için

tanınan haklar karşılığında, bu yönetmelikte belirtilen tarifeler esas alınarak geçiş hakkı sağlayıcısına ücret ödeyecektir.

Bu amaçlarla işletmelerle, mülkiyet ve sahibi, geçiş hakkı sağlayıcıları arasında anlaşma yapılacağı ve geçiş hakkına ait ücretlerin ödeme şekli, geçiş hakkına ilişkin anlaşmada yer alacağı, yine aynı Yönetmelikte ifade edilmektedir.

Yönetmeliğin “Geçiş Hakkı Ücretleri” başlıklı 9’ncü maddesinde “Geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için GHS tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücreti, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamayacağı, tapuda kamu kurum ve kuruluşları adına kayıtlı taşınmazlar için belirtilen ücret üst sınırı hariç olmak üzere, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde yer alan üst sınırları belirten fiyatlar, her mali yılın başında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırılarak tespit edileceği, ilk yıldan sonraki geçiş hakkı ücretleri; bir önceki yıl geçiş hakkı ücretine en fazla Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırım yapılması suretiyle tespit edileceği hususları belirtilerek geçiş ücretlerine ilişkin ayrıntılı açıklamalar yapılmıştır.

Aynı Yönetmelikte işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, Yönetmelikte belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, geçiş hakkına ait ücretlerin ödeme şeklinin sözleşmede yer alacağı hüküm altına alınmış ve ayrıca 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmeliğe eklenmiştir.

Yukarıda belirtilen düzenlemeler ve açıklamalar çerçevesinde, belediye tarafından altyapı geçiş hakkı bedellerinin takip ve tahsili işlemleri yapılmamıştır. Oysa ilgili işletmelerden, yönetmelik ekinde belirtilen tarife uyarınca, altyapı geçiş hakkı bedelinin alınması gerekmektedir. Bu gelirin takip ve tahsilinin yapılmaması sonucu, önemli bir gelirden mahrum kalınmaktadır. Dolayısıyla mahrum kalınan bu gelire yönelik gerekli çalışmaların yapılmaya başlanması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Geçiş hakkı bedelleri ile ilgili gereken yazışmalar yapılmış olup tahsilat için gerekli takip yapılmaktadır.” Denilmiştir.

Sonuç olarak Belediye mücavir alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı

veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerine Belediye Gelir Tarifesinde yer verilmemiştir. Dolayısıyla da söz konusu gelir kaleminin takip ve tahsili yapılmamıştır.

Kurum cevabında, geçiş hakkı bedellerinin takip ve tahsil işlemlerine başlanıldığı bildirilmiştir.

Söz konusu geçiş hakkı bedellerinin tahsil ve takip işlemlerinin yapılmamış olması nedeniyle, 655 Sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye istinaden çıkarılan, Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik hükümlerine uyulmadığı gibi önemli bir gelir kaleminden de yoksun kalınmıştır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 4: Eğlence Vergisi Mükellefi Olan Bazı İşletmeler İçin Eğlence Vergisi Tahakkuk ve Tahsil İşleminin Yapılmaması

2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 17 ve 18'nci maddelerinde Eğlence Vergisi'ne ilişkin hükümler yer almaktadır. Bu hükümlere göre; Bu Kanunun 21'inci maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetleri Eğlence Vergisine tabidir. Verginin mükellefi, eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzelkişilerdir.

Kanun'un 20'nci maddesinde verginin matrahı belirlenmiş olup; biletle girilen yerlerde, Eğlence Vergisi hariç olmak üzere bilet bedeli olarak sağlanan gayri safi hasılat, müşterek bahislerde, iştirakçilerden tahsil edilen tutardan Katma Değer Vergisi düşüldükten sonra kalan tutar, biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde işin mahiyetine göre çalışılan her gün için bu kanunun 96'ncı maddesine göre tespit edilecek miktarın, eğlence vergisinin matrahı olduğu belirtilmiştir. Kanun'un 21'nci maddesinde verginin nispeti ve vergi oranları, 22'nci maddesinde verginin ödeme şekilleri açıklanmıştır.

Ancak yapılan incelemeler neticesinde, Çukurova belediyesi sınırları içinde playstation cafe olarak adlandırılan oyun salonlarından tümüne ve bazı eğlence mekânlarına

yönelik eğlence vergisi tahakkuku ve tahsili yapılmamaktadır.

Eğlence hizmeti sunan bu işletmelere eğlence vergisi tahakkuku yapılmamış olmasından dolayı, ilgili mevzuat hükümlerine aykırı hareket edildiği gibi belediyenin gelir kaybına da sebebiyet verilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; “Yapılan incelemelerde Çukurova belediyesi sınırları içerisinde playstation cafe olarak adlandırılan oyun salonlarından tümüne ve bazı eğlence mekânlarına yönelik eğlence vergisi tahakkuku ve tahsili yapılmadığı görüldüğü değerlendirilmiştir.

Belediyemiz yoklama memurlarımızca eğlence vergisine tabi bulunan işletmeler düzenli olarak denetlenmekte olup, Belediyemiz yetki ve sorumluluğunda bulunan tüm playstation salonları ve Eğlence mekânlarından eğlence vergisi tahakkuku ve tahsilâtı yapılmaktadır.” Denilmiştir.

Sonuç olarak Kurum cevabında, yoklama memurlarınca eğlence vergisine tabi bulunan işletmeler düzenli olarak denetlenmekte olduğu, belediyenin yetki ve sorumluluğunda bulunan tüm playstation salonları ve eğlence mekânlarından eğlence vergisi tahakkuku ve tahsilâtı yapıldığı belirtilmektedir.

Kurumun cevabında her ne kadar tüm eğlence yerlerinden eğlence vergisi tahakkuku ve tahsilâtı yapıldığı belirtilse de, tarafımızca yapılan denetimde eğlence vergisi tahakkuk ve tahsilinin yapılmadığı eğlence mekânlarının bulunduğu tespit edilmiştir. Ancak, bu tesbitlerden sonra eğlence vergisi alınmayan yerlere ilişkin tarh ve tahsilat işlemleri başlatılmıştır.

2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu hükümleri gereği alınması gereken eğlence vergisinin tahakkuk ve tahsil edilmemiş olması mevzuat hükümlerine aykırılık oluşturmaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 5: Kurum Taşınmazlarının Pazarlık Usulüyle Kiraya Verilmesi

Kuruma ait taşınmazların, genellikle, 2886 Sayılı Kanun’un 51’inci maddesinin (g) bendi kapsamında pazarlık usulü ile kiraya verildiği görülmüştür.

2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 1'inci maddesinde belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu kanuna göre yapılacağı; "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde idarenin; ihaleyi yapan daire, kurum ve kuruluşları ifade ettiği; "İhalelerde kapalı teklif usulünün esas olduğu" başlıklı 36'ncı maddesinde ise 1'inci maddede yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulünün esas olduğu, diğer usullerin ancak ilgili maddelerde yazılı şartların gerçekleşmesi durumunda yapılabileceği, belirtilmektedir.

Pazarlık usulüyle yapılabilecek işler Kanun'un 51'inci maddesinde bentler halinde tek tek sayılmıştır. Bu maddenin (g) bendinde: *"Kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi,"* işlerinin pazarlık usulü ile yapılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Belediyelerin 2886 sayılı Kanun'un 51'inci maddesinin (g) bendi uyarınca ihale yapamayacağına ilişkin birçok Danıştay Kararı da bulunmaktadır. Mesela bir idare mahkemesi belediyenin 2886 sayılı Kanun'un 51'inci maddesinin (g) bendi uyarınca pazarlık usulü ile turizm amaçlı tesis yapılmak ve işletilmek üzere mülkiyetin gayri ayni hak tesis edilmek suretiyle (daimi ve sürekli üst hakkı kurulmak suretiyle) 30 yıllığına kiralanmasına ilişkin belediye encümen kararını, mülkiyeti belediyelere ait taşınmazların 2886 sayılı Yasa'nın 51'inci maddesinin (g) bendi kapsamında kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi yoluyla devrinin olanaklı olmadığı gerekçesi ile iptal etmiş, söz konusu karar Danıştay 13. Dairesinin 21.10.2008 tarih ve 2007/4476 E. 2008/6874 K. sayılı ilamı ile onanmıştır.

Kamuya ait taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesis edilmesinde kapalı teklif usulünün esas olduğu, ancak özel durumlarda ve ivedi ve idareye yararlı olma durumlarında pazarlık usulünün kullanılabilmesi 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'nun yukarıda açıklanan hükümlerinde ifade edildiği halde, taşınmaz kiralalarında, genellikle, pazarlık usulü kullanılmıştır.

Belediye'nin aşağıdaki tabloda belirtilen taşınmazları 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 51/g maddesi kapsamında pazarlık usulü ile kiraya verilmiştir. 2886 Sayılı

Kanun'un 51'inci maddesinin (g) bendinde belirtilen Devletin özel mülkiyetindeki taşınmaz kavramının, hazinenin özel mülkiyetinde olan taşınmazları ifade ettiğini kabul etmek gerekir. Dolayısıyla belediyelerin söz konusu maddeden yararlanarak pazarlık usulü ile kendi mülkiyetinde yer alan taşınmazları kiraya vermesi uygun olmamaktadır.

Tablo 3: 51/g ile Kiraya Verilen Taşınmazlar

	Konu	Ada	Parsel	Kullanımı	Kira	Kira Baş. tarihi
1	Faik Balcı Parkı İçerisi	6039	1	Büfe	1 Yıl	27.01.2016
2	Mahfesiğmaz 1 Nolu Çacuk Parkı İçerisindeki ATM	6039	1	ATM	3 yıl	21.01.2016
3	Turgut Özal Bl.Migros Önü ATM	6163	1	ATM	3 Yıl	21.01.2016
4	Güzelyalı Mah.Darendelioğlu tenis kordu büfesi	5765	1	Büfe	3 yıl	02.05.2016
5	Hayal Park içerisindeki Hayal Sofrası	6311	4	Müştemilat	10 Yıl	01.04.2011
6	DOĞALPARK -1	6442	1	Büfe	10 Yıl	07.02.2014
7	Fatma Kemal Timuçin Kalp Hastanesi arası			Büfe	3 Yıl	06.03.2014
8	Doğal Park 1 İçerisi	6242	1	Çay Ocağı Büfe	3 Yıl	06.05.2014
9	Yaşar Bayboğan Parkı İçerisi	7121	1	Büfe	3 Yıl	04.09.2014
10	EVKAD	6239	1	Çadır Alanı	1 Yıl	12.01.2017
11	Huzurevleri 1 Nolu Spor Kompleksi içerisi	7225	1	Çay Ocağı Büfe	1 Yıl	15.02.2017
12	Belediyeevleri Mahallesi 2 nolu Spor kompleksi	6998	3	Çay Ocağı Büfe	1 Yıl	27.01.2016
13	Güzelyalı Mah. Muhteşem Ekenler Tenis Kordu İçerisi	6140	1	Çay Ocağı Büfe	1 Yıl	27.01.2016
14	Mh. 2803 ada 5 Parsel 2802 ada 9 Parsel batısında Spor Tesisi	2803 2802	5 9	Büfe	10 Yıl	11.01.2017

	İçinde Büfe					
15	Mahfesiğmaz 1 Nolu çocuk parkı içerisindeki ATM	6039	1	ATM	3 yıl	15.07.2015
16	Toros - 1 nolu parkın içindeki ATM	6262	1	ATM	3 yıl	15.07.2015
17	Toros - 1 nolu parkın içindeki ATM	6262	1	ATM	3 yıl	15.07.2015
18	Medline Karşısı Güney Rotary Barış Parkı İçi Büfe	6566	1	Büfe	3 Yıl	05.01.2017
19	Toros Mah. 6311 ada 4 parsel (Hayal Park) ATM cihazı	6311	4	ATM	3 Yıl	19.10.2015
20	Barış Manço Semt Pazarı Kuzey/Çayocağı (Teniskort)	6432	1	Büfe	3 Yıl	06.06.2016
21	Adana Koop Semt Pazarı (Belediyeveleri Semt Pazarı)	7014	11	Çayocağı	3 Yıl	03.10.2016
22	Süleyman Demirel Bulvarı 1 Nolu Çocuk Parkı İçerisi	15847	1	Büfe	3 Yıl	07.06.2016
23	Koşu Park Spor Alanı	7595	1	Spor Alanı	10 Yıl	04.01.2017
24	Faik Balcı Parkı İçerisi	5039	1	ATM	3 Yıl	16 12.2013
25	Şambayadı Mahallesi	11187	7	Arsa	3 yıl	30.11.2015
26	100. Yıl Mah. 85385 Sk. 2 Nolu Park içerisi (kebabçı)			Büfe	3 Yıl	02.05.2016
27	5 Ocak lions parkı içi	6610	1	Büfe	1 yıl	24.03.2016
28	Başak çocuk parkı içerisi	6314	1	Büfe	1 yıl	29.02.2016
29	Japon müh.Ryochi kishi parkı			Büfe	1 yıl	04.04.2016
30	75. Yıl Parkı	Eski 328		Büfe Çayocağı	3 yıl	01.04.2015
31	Mah. Mh. Ortadoğu koleji karşısı	6586	1	Büfe Çayocağı	3 Yıl	25.03.2016
32	100. Yıl Semt Pazarı Yanı	7651	2	Çay Ocağı	3 yıl	28.03.2016
33	Huzurevleri (Akın ÖZDEMİR)	5053	1	Büfe	3 yıl	21.06.2016
34	Kurtuluş Parkı	6687	3 p. Batı	Büfe	3 yıl	05.09.2016

Kamu idaresi cevabında; “Müdürlüğümüzce 34 adet taşınmazın kiralınması sehven pazarlık usulüyle yapılmış olup, her hangi bir kamu zararı meydana gelmemiştir. Başkanlığınızın raporu doğrultusunda Belediyemiz Mülkiyetinde bulunan taşınmazların kiralama işlemleri, 2886 sayılı kanunun 35/a maddesi (kapalı teklif usulü) hükümlerince yapılmaktadır.” Denilmiştir.

Sonuç olarak 2886 Sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde, Kamuya ait taşınır ve taşınmaz malların kiralınmasında kapalı teklif usulünün esas olduğu, ancak özel durumlarda ve ivedi ve idareye yararlı olma durumlarında pazarlık usulünün kullanılabilceği halde, taşınmaz kiralalarında, genellikle, pazarlık usulü kullanılmıştır.

Kurum tarafından gönderilen cevapta, bundan sonra belediye taşınmazları ile ilgili bütün kiralama ihalelerinin Devlet İhale Kanunu'nun 35/a maddesi gereği kapalı zarf usulü ile yapılacağı belirtilmiştir. Kurum cevabında belediye mülkiyetinde bulunan taşınmaz kiralama ihalelerinin bulgu doğrultusunda yapılacağı belirtilmiştir.

Kuruma ait taşınmazların kiraya verilmesinde kapalı teklif usulü yerine pazarlık usulünün kullanılmış olması, idarenin de kabul ettiği üzere, 2886 sayılı Kanunun hükümlerine aykırılık oluşturmaktadır. Sonraki dönemlerde yasal mevzuat çerçevesinde işlem yapılmasını teminen bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 6: Kurum Taşınmazlarının Tahsislerinin Mevzuata Uygun Yapılmaması

Belediyeye ait bazı taşınmazların tahsisinin mevzuata aykırı olarak yapıldığı görülmüştür.

5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun “Diğer Kuruluşlarla İlişkiler” başlıklı 75'inci maddesinde;

“Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

.....

d) Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir

veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür.

Kamu kurum ve kuruluşlarına belediyeler, bağlı kuruluşları ve belediye şirketlerince devir veya tahsis edilen taşınmazlar, kamu konutu ve sosyal tesis olarak kullanılamaz.” denilmektedir.

Belediyenin tahsisleri düzenleyen “Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları” başlıklı 15’inci maddesinde ise,

“Belediyenin yetkileri ve imtiyazları şunlardır:

.....

İl sınırları içinde büyükşehir belediyeleri, belediye ve mücavir alan sınırları içinde il belediyeleri ile nüfusu 10.000’i geçen belediyeler, meclis kararıyla; turizm, sağlık, sanayi ve ticaret yatırımlarının ve eğitim kurumlarının su, termal su, kanalizasyon, doğal gaz, yol ve aydınlatma gibi alt yapı çalışmalarını faiz almaksızın on yıla kadar geri ödemeli veya ücretsiz olarak yapabilir veya yaptırabilir, bunun karşılığında yapılan tesislere ortak olabilir; sağlık, eğitim, sosyal hizmet ve turizmi geliştirecek projelere İçişleri Bakanlığının onayı ile ücretsiz veya düşük bir bedelle amacı dışında kullanılmamak kaydıyla arsa tahsis edebilir. Belediye ve bağlı idareler, meclis kararıyla mabetlere indirimli bedelle ya da ücretsiz olarak içme ve kullanma suyu verebilirler.” Denilerek hangi durumlarda taşınmaz tahsisi yapılabileceği belirtilmiştir.

Söz konusu hükme göre belediyeler, kendilerine ait taşınmazları, asli görev ve hizmetlerde kullanılmak üzere, bedelli veya bedelsiz olarak, belediye meclis kararı üzerine, mahalli idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edebileceklerdir. Bu idareler dışında kalan kuruluşlara ise, süresi ne olursa olsun, belediye taşınmazları tahsis edilemeyecektir.

Bu hükümlere rağmen, belediyeye ait taşınmazların, yine sermayesi belediyeye ait olan Çukurova İmar İnş. Taah. San. Tic. A.Ş.’ne tahsis edildiği ve bu konuda tahsis protokolü imzalandığı tespit edilmiştir. Yukarıda anılan mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, tahsis işleminin ancak mahalli idareler ile kamu kurum ve kuruluşlarına yapılabileceği, bu

haliyle ayrı bir tüzel kişiliği olan Çukurova İmar İnş. Taah. San. Tic. A.Ş.'ye söz konusu taşınmazların tahsisi, 5393 Sayılı Belediye Kanunu kapsamında mümkün görünmemektedir.

Öte yandan; Çukurova İmar İnş. Taah. San. Tic. A.Ş.'ye tahsis edilen bu taşınmazların da şirket tarafından üçüncü kişi ve kuruluşlara sözleşme, yap işlet devret veya pazarlık usulü ihale usullerinden biri ile devredildiği tespit edilmiştir.

Belediyenin mülkiyetinde bulunan taşınmaz varlıklarının ihalesiz olarak tahsis edilmiş olması, açıklanan kanun hükümlerine aykırılık oluşturmaktadır.

Tablo 4: Çukurova İmar İnş. Taah. San. Tic. A.Ş.'ye Tahsis Edilen Yerler

	Tahsis Edilen Yer
1	Güzelyalı Mah. 5726 ada 1 parsel Cabbar Dekeli Spor Tesisi
2	Güzelyalı Mah. 5728 ada 1 parsel Adana Engelliler Spor Klübü Parkı
3	Güzelyalı Mah. 6172 ada 1 parsel Gaziler Parkı Tenis Kortu
4	Yurt Mah. 6215 ada 1 parsel Türkan Saylan Parkı Spor Kompleksi
5	Huzurevleri Mah. 5020 ada 1 parsel – 5021 ada 1 parsel 2 nolu Spor Kompleksi
6	Güzelyalı Mah. 6597 ada 1 parsel Kurtuluş Lions Çocuk Dinlenme Parkı
7	Yurt Mah. 6465 ada 1 parsel Masal Diyarı Parkı
8	Toros Mah. 6242 ada 1 parsel Doğal park 1 içerisinde bulunan büfe yeri
9	Karşılar Mah. 2805 ada ve 2806 ada ile Aşıklar Bulvarı arasında kalan Park alanı
10	Mahfesiğmaz Mah. 6033 ada 1 parsel Pazarlama alanı
11	Kurttepe Mah. 7637 ada 3 parsel Eğlence Parkı
12	Huzurevleri Mah. 7191 ada 1 parsel Park ve Spor Alanı
13	Toros Mah. 6311 ada 4 parsel Hayal Park alanı büfe
14	Belediye evleri Mah. 5963 ada 1 parsel Park ve Spor Alanı

Kamu idaresi cevabında; “Belediyemize ait listede belirtilen 12 adet taşınmaz Çukurova İmar İnş. Taah. San. Tic.A. Ş.ne sehven tahsis edilmiş her hangi bir kamu zararı meydana gelmemiştir. 03.04.2017 tarihinde 12 adet taşınmazın tahsis kararları iptal edilerek gerekli tebligat yapılmıştır.” Denilmiştir.

Sonuç olarak Kurumun mülkiyetinde bulunan taşınmazlar, 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun “Diğer Kuruluşlarla İlişkiler” başlıklı 75'inci maddesinde bulunan hükümlerine rağmen sermayesi belediyeye ait ve ayrı tüzel kişiliği bulunan ticari şirkete ihalesiz ve bedelsiz olarak tahsis edilmiştir.

Kurum cevabında, taşınmaz tahsis kararlarının iptal edilerek gerekli tebligatların yapıldığı belirtilmiştir.

Kamuya ait taşınmazların bedelsiz ve ihalesiz olarak ayrı tüzel kişiliği bulunan ticari bir şirkete tahsis edilmiş olması nedeniyle Belediye Kanunu hükümlerine uyulmamıştır.

Kamu idaresinin cevabında yer alan gerekçeler göz önüne alınarak, bundan sonraki dönemlerde yasal mevzuat çerçevesinde işlem yapılmasını teminen bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 7: Harcama Yetkililiği ve Muhasebe Yetkililiği Görevlerinin Aynı Kişi Tarafından Yerine Getirilmesi

Harcama yetkililiği ve muhasebe yetkililiği görevleri aynı kişide birleşemeyecek görevler olmasına rağmen, muhasebe yetkilisi aynı zamanda başka bir birimde harcama yetkilisi olarak görevlendirilmiş ve bu şekilde ödemeler yapılmıştır.

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun “Harcama Yetkisi ve Yetkilisi” başlıklı 31'nci maddesinde, bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisinin harcama yetkilisi olduğu belirtilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun “Mali hizmetler birimi” başlıklı 60'ıncı maddesinde;

“Harcama yetkilisi ile muhasebe yetkilisi görevi aynı kişide birleşemez. Malî hizmetler biriminde ön malî kontrol görevini yürütenler malî işlem sürecinde görev alamazlar.” Hükmü yer almaktadır.

Buna göre, bu kanun kapsamındaki kurumlarda, harcama yetkililiği görevi ile muhasebe yetkililiği görevi hiçbir zaman aynı kişide birleşemez. Harcama yetkililiği görevi, kendisine bütçeyle ödenek tahsis edilen birimin üst yöneticisi tarafından yerine getirilir.

Muhasebe yetkilisinin aynı zamanda başka bir birimde harcama yetkilisi olarak görevlendirilmesi, bu hüküm çerçevesinde mümkün değildir.

Görevi Mali Hizmetler Müdür Vekili olan Muhasebe Yetkilisinin, aynı zamanda, Park ve bahçeler müdür vekili olarak atanıp bu müdürlüğün harcama sürecinde Harcama Yetkilisi olarak yer almış olması ve ödeme emri belgelerini hem harcama yetkilisi hem de muhasebe yetkilisi olarak imzalamış olması, açıklanan mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Söz konusu tarihte yaşanan vekâlet sürecinde, harcama yetkilisi olabilecek başka bir müdürün park ve bahçeler müdürlüğüne vekâlet etmesi hususunda personel zafiyeti yaşandığından sehven böyle bir yola tevessül edilmiştir. Bundan böyle vekâlet atamalarında muhasebe yetkilisi ile harcama yetkilisinin aynı kişi üzerinden toplanmasına meydan vermeden lüzumlu hassasiyet gösterilecektir.” Denilmiştir.

Sonuç olarak Kurum cevabında, işlemin sehven yapıldığı ve bu konuda gerekli hassasiyetin bundan sonra gösterileceği belirtilmiştir.

Harcama yetkilisi ve muhasebe yetkilisi görevlerinin aynı kişi tarafından yerine getirilmiş olması 5018 Sayılı Kanun hükümlerine uymamaktadır. Kamu idaresinin cevabında yer alan gerekçeler göz önüne alınarak, bundan sonraki dönemlerde yasal mevzuat çerçevesinde işlem yapılmasını temin etmek amacıyla, takip eden denetimlerde bu husus izlenecektir.

8. EKLER**Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları****BİLANÇO**

	AKTİF					PASİF			
		2014Yılı	2015Yılı	2016Cari Yıl			2014Yılı	2015Yılı	2016Cari Yıl
1	DONEN VARLIKLAR	105.941.875,85	123.029.853,95	148.418.423,88	3	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	53.182.426,95	65.623.243,39	80.949.079,80
10	Hazir Degerler	3.700.922,77	3.000.559,91	1.775.800,10	30	Kisa Vadeli İc Mali Borclar	13.230.135,78	8.791.792,50	4.234.039,67
100	Kasa Hesabi	0,00	0,00	2.596,62	300	Banka Kredileri Hesabi	13.230.135,78	8.791.792,50	4.234.039,67
102	Banka Hesabi	3.700.915,35	3.000.559,91	1.539.788,29	31	Kisa Vadeli Dis Mali Borclar	0,00	0,00	0,00
103	Verilen Cekler Ve Gonderme Emirleri Hesabi (-)	0,00	0,00	0,00	32	Faaliyet Borclari	31.993.113,63	41.502.905,41	55.157.591,15
108	Diger Hazir Degerler Hesabi	0,00	0,00	0,00	320	Butce Emanetleri Hesabi	31.993.113,63	41.502.905,41	55.157.591,15
109	Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabi	7,42	0,00	233.415,19	33	Emanet Yabancı Kaynaklar	2.633.098,57	2.193.255,43	3.943.189,04
11	Menkul Kıymet ve Varlıklar	0,00	0,00	0,00	330	Alınan Depozito Ve Teminatlar Hesabi	111.370,59	245.775,27	1.399.182,50
12	Faaliyet Alacakları	64.277.747,26	72.159.551,10	85.400.447,30	333	Emanetler Hesabi	2.521.727,98	1.947.480,16	2.544.006,54
120	Gelirlerden Alacaklar Hesabi	0,00	0,00	0,00	34	Alınan Avanslar	0,00	0,00	0,00
121	Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabi	64.207.417,65	72.089.465,44	85.324.000,30	36	odenecek Vergi ve Diger Yukumlulukler	5.326.078,97	13.135.290,05	17.614.259,94
122	Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabi	0,00	0,00	0,00	360	Odenecek Vergi Ve Fonlar Hesabi	2.307.274,49	8.045.505,13	10.033.637,00
126	Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabi	70.329,61	70.085,66	76.447,00	361	Odenecek Sosyal Guvenlik Kesintileri Hesabi	434.587,33	487.436,05	534.920,13
127	Diğer Faaliyet Alacakları Hesabi	0,00	0,00	0,00	362	Fonlar Veya Diger Kamu Idareleri Adına Yapılan Ta	2.584.217,15	4.551.452,60	6.944.609,37
13	Kurum Alacakları	0,00	0,00	0,00	363	Kamu Idareleri Payları Hesabi	0,00	50.896,27	101.093,44
14	Diger Alacaklar	351.530,86	26.265,14	47.403,33	37	Borç ve Gİder Karşılıklari	0,00	0,00	0,00
140	Kisilerden Alacaklar Hesabi	351.530,86	26.265,14	47.403,33	38	Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkuklari	0,00	0,00	0,00
15	Stoklar	0,00	0,00	0,00	39	Diger Kisa Vadeli Yabancı Kaynaklar	0,00	0,00	0,00

T.C. Sayıştay Başkanlığı

150	İlk Madde Ve Malzeme Hesabi	0,00	0,00	0,00	391	Hesaplanan Katma Deger Vergisi Hesabi	0,00	0,00	0,00
16	on odemeler	0,00	0,00	0,00	4	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	16.797.112,74	10.952.526,77	21.228.474,15
160	İs Avans Ve Kredileri Hesabi	0,00	0,00	0,00	40	Uzun Vadeli İc Mali Borclar	16.797.112,74	10.952.526,77	21.228.474,15
161	Personel Avanslari Hesabi	0,00	0,00	0,00	400	Banka Kredileri Hesabi	16.797.112,74	10.952.526,77	21.228.474,15
162	Butce Disi Avans Ve Krediler Hesabi	0,00	0,00	0,00	41	Uzun Vadeli Dis Mali Borclar	0,00	0,00	0,00
19	Diger Donen Varliklar	37.611.674,96	47.843.477,80	61.194.773,15	43	Diger Borclar	0,00	0,00	0,00
190	Devreden Katma Deger Vergisi Hesabi	37.611.674,96	47.843.477,80	61.194.773,15	44	Alinan Avanslar	0,00	0,00	0,00
191	İndirilecek Katma Deger Vergisi Hesabi	0,00	0,00	0,00	47	Borç ve Gider Karşiliklari	0,00	0,00	0,00
2	DURAN VARLIKLAR	162.070.681,26	170.573.864,56	174.678.291,78	48	Gelecek Yillara Ait Gelirler	0,00	0,00	0,00
21	Menkul Varliklar	0,00	0,00	0,00	49	Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	0,00	0,00	0,00
22	Faaliyet Alacaklari	1.210.415,82	1.242.788,48	1.279.878,82	5	OZ KAYNAKLAR	198.033.017,42	217.027.948,35	220.919.161,71
220	Gelirlerden Alacaklar Hesabi	1.210.415,82	1.242.788,48	1.245.448,82	50	Net Deger/Sermaye	98.555.272,54	132.473.279,28	166.701.126,12
222	Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabi	0,00	0,00	34.430,00	500	Net Deger Hesabi	98.555.272,54	132.473.279,28	166.701.126,12
23	Kurum Alacaklari	0,00	0,00	0,00	51	Değer Hareketleri	0,00	0,00	0,00
24	Mali Duran Varliklar	3.302.870,54	4.463.964,87	5.740.817,72	52	Yeniden Degerleme Farklari	7.181.870,31	7.181.870,31	0,00
240	Mali Kuruluslara Yatirilan Sermayeler Hesabi	3.302.870,54	4.463.964,87	5.740.817,72	522		7.181.870,31	7.181.870,31	0,00
25	Maddi Duran Varliklar	157.353.528,52	164.867.111,21	167.657.595,24	57	Gecmis Yillar Olumlu Faaliyet Sonuclari	78.649.895,60	57.946.828,55	50.313.116,95
250	Arazi Ve Arsalar Hesabi	41.292.799,31	35.843.340,31	31.124.732,53	570	Gecmis Yillar Olumlu Faaliyet Sonuclari Hesabi	78.649.895,60	57.946.828,55	50.313.116,95
251	Yeralti Ve Yerstü Düzenleri Hesabi	77.898.620,11	89.544.305,88	111.308.124,57	58	Gecmis Yillar Olumsuz Faaliyet Sonuclari	0,00	0,00	0,00
252	Binalar Hesabi	31.665.534,20	33.781.066,78	35.322.437,86	59	Donem Faaliyet Sonuclari	13.645.978,97	19.425.970,21	3.904.918,64
253	Tesis, Makine Ve Cihazlar Hesabi	3.356.932,82	3.567.192,17	3.769.864,64	590	Donem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabi	13.645.978,97	19.425.970,21	3.904.918,64
254	Taşıtlar Hesabi	2.432.683,89	2.518.861,39	2.518.861,39		PASİF TOPLAMI :	268.012.557,11	293.603.718,51	323.096.715,66
255	Demirbaşlar Hesabi	7.860.293,81	9.427.107,77	10.661.121,03					
257	Birikmiş Amortismanlar Hesabi (-)	-7.153.335,62	-9.814.763,09	-27.047.546,78					
258	Yapılmakta Olan Yatirimlar Hesabi	0,00	0,00	0,00					
26	Maddi Olmayan Duran Varliklar	203.866,38	0,00	0,00					

T.C. Sayıştay Başkanlığı

260	Haklar Hesabi	199.789,05	0,00	0,00
268	Birikmiş Amortismanlar Hesabi (-)	4.077,33	0,00	0,00
28	Gelecek Yıllara Ait Giderler	0,00	0,00	0,00
29	Diğer Duran Varlıklar	0,00	0,00	0,00
AKTİF TOPLAMI :		268.012.557,11	293.603.718,51	323.096.715,66

9	NAZIM HESAPLAR	139.688.834,13	232.697.910,63	222.586.133,88	9	NAZIM HESAPLAR	139.688.834,13	232.697.910,63	222.586.133,88
90	odenek Hesapları	110.913.135,48	117.192.029,66	147.055.443,66	90	odenek Hesapları	110.913.135,48	117.192.029,66	147.055.443,66
900	Gonderilecek Butce Odenekleri Hesabi	161.991,84	0,00	0,00	901	Butce Odenekleri Hesabi	110.913.135,48	117.192.029,66	147.055.443,66
905	Odenekli Giderler Hesabi	110.751.143,64	117.192.029,66	147.055.443,66	91	Nakit Disi Teminat ve Kisilere Ait Menkul Kıymet H	4.984.357,25	10.805.374,25	11.831.863,38
91	Nakit Disi Teminat ve Kisilere Ait Menkul Kıymet H	4.984.357,25	10.805.374,25	11.831.863,38	911	Teminat Mektupları Emanetleri Hesabi	4.984.357,25	10.805.374,25	11.831.863,38
910	Teminat Mektupları Hesabi	4.984.357,25	10.805.374,25	11.831.863,38	92	Taahhut Hesapları	23.791.341,40	104.700.506,72	63.698.826,84
92	Taahhut Hesapları	23.791.341,40	104.700.506,72	63.698.826,84	921	Gider Taahhutleri Karsılığı Hesabi	23.791.341,40	104.700.506,72	63.698.826,84
920	Gider Taahhutleri Hesabi	23.791.341,40	104.700.506,72	63.698.826,84	NOTLAR TOPLAMI :		139.688.834,13	232.697.910,63	222.586.133,88
NOTLAR TOPLAMI :		139.688.834,13	232.697.910,63	222.586.133,88					

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	GİDERİN TÜRÜ	2014 Yılı	2015 Yılı	Cari Yıl (2016)
630 1	Personel Giderleri	24,833,470.71	26,846,250.89	31,428,840.93
630 2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	3,793,945.94	4,130,419.86	4,906,504.31
630 3	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	47,256,700.73	48,051,952.32	54,356,117.56
630 4	Faiz Giderleri	4,283,094.13	1,391,142.90	6,134,348.64
630 5	Cari Transferler	935,788.27	736,660.23	1,012,150.80
630 12	Gelirlerin Ret Ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	5,980.05	44,352.08	219,091.33
630 13	Amortisman Giderleri	4,775,205.26	2,948,916.52	17,232,783.69
630 14	İlk Madde Ve	.00	8,550,070.45	9,251,658.17
630 20	Silinen	20,400.96	55,260.29	34,046.98

		Alacaklardan Kaynaklanan Giderler			
630	99	Diğer Giderler			
TOPLAM			85,904,586.05	92,755,025.54	124,575,542.41
Hesap Kodu	GELİRİN TÜRÜ				
600	1	Vergi Gelirleri	39,389,523.43	41,547,598.41	46,359,153.58
600	3	Teşebbüs Ve Mülkiyet Gelirleri	3,510,059.24	4,852,624.05	7,948,692.75
600	4	Alınan Bağış Ve Yardımlar İle Özel Gelirler	2,270,104.41	246,200.00	30,000.00
600	5	Diğer Gelirler	54,380,877.94	65,534,573.29	74,142,614.72
TOPLAM			99,550,565.02	112,180,995.75	128,480,461.05
FAALİYET SONUCU			13,645,978.97	19,425,970.21	3,904,918.64

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>